

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 6315/2021
25.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник др Здравко Петровић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Неђо Јовановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1601/21 од 06.07.2021. године, у седници одржаној 25.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1601/21 од 06.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 6/21 од 21.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати износ од 104.000 евра у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате, са каматом у висини референтне каматне стопе коју прописује Европска централна банка на годишњем нивоу на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, почев од 01.01.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 186.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1601/21 од 06.07.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је током 2015. године, у више наврата дао зајам ВВ из ... (сину туженог) у укупном износу од 104.000 евра. Зајам је дат за потребе зајмопримца, уз обећање да ће новац брзо вратити и о зајму није сачињена писана исправа (уговор о зајму, признаница или слично). Како зајмопримац није вратио новац, тужилац се обратио његовом оцу, овде туженом, који је након провере тужиочевих навода обећао да ће учинити све да му се дуг врати. Тужилац и тужени су код адвоката сачинили међусобни уговор о зајму од 28.03.2016. године у коме је тужени означен, као зајмопримац новчаног износа од 104.000 евра и уговорена је динамика враћања, али том приликом није било никакве исплате нити предаје новца. Поред тога, тужилац је предлагао и приморавао туженог да као обезбеђење зајма заснује хипотеку на непокретности које су у његовом власништву и у власништву његове супруге, а тужени је због претњи по живот, нарочито његовом другом сину ГГ поднео кривичну пријаву, против лица која су те претње по налогу и за рачун тужиоца изрицала. Позајмљени новац у износу од 104.000 евра није враћен тужиоцу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев као неоснован, налазећи да тужени није у обавези да тужиоцу врати предметни новчани износ по основу зајма, јер међусобни уговор о зајму закључен између парничних странака није ни настао, будући да туженом није предат новац на зајам, већ је зајам претходно дат његовом сину ВВ. Такође не постоје ни услови за конверзију међусобног уговора о зајму у смислу чланова 106. и 451. Закона о облигационим односима у уговор о приступању дугу, јер исти ни по својој садржини, нити по вољи уговарача, имајући у виду претње упућене туженом (постојање мане воље), не представља уговор о приступању дугу, нити су постојали објективни разлози да се уместо уговора о приступању дугу закључи уговор о зајму.

По оцени Врховног касационог суда неосновано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Према одредби члана 557. Закона о облигационим односима (ЗОО), уговором о зајму, обавезује се зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета. Дакле, основна обавеза зајмодавца јесте предаја новца зајмопримцу. Међутим, када је у питању међусобни уговор о зајму који је закључен између парничних странака до предаје новца није дошло, јер је тужилац заправо претходно дао зајам сину туженог, па је у контексту наведеног, предметни уговор на ком тужилац заснива своје потраживање привидни уговор који не производи правно дејство. По члану 66. став 1. и 2. ЗОО, привидан уговор нема дејства међу уговорним странама, али ако привидан уговор прикрива неки други уговор, тај други важи ако су испуњени услови за његову правну ваљаност.

По члану 106. ЗОО, када ништав уговор испуњава услове пуноважности неког другог уговора, онда ће међу уговарачима важити тај други уговор ако би то било у сагласности са циљем који су уговарачи имали у виду када су уговор закључили и ако се може узети да би они закључили тај уговор да су знали за ништвост свог уговора, док по члану 451. уговором између повериоца и трећег, којим се овај обавезује

повериоцу да ће испунити његово потраживање од дужника, трећи ступа у обавезу поред дужника. У конкретном случају, по правилном становишту нижестепених судова услови за конверзију међусобног уговора о зајму у уговор о приступању дугу нису испуњени. Општи услови за примену института конверзије су да је предузети правни посао ништав, да су уговорачи савесни, односно да не знају за узрок непуноважности предузетог правног посла и да је сама конверзија у сагласности са циљем који су уговорачи имали у виду када су уговор закључили, односно да би закључили тај други уговор да су знали за ништавост свог уговора. У конкретном случају, према утврђеном чињеничном стању, на страни туженог није постојала слободно изражена воља да приступи дугу свог сина према тужиоцу по основу зајма, па нема конверзије која се дешава само када на место ништавог посла ступа пуноважан правни посао који води у основи истом циљу. У парници поводом захтева за испуњење уговора може се истицати приговор рушљивости уговора због мана воље, а што је овде случај. Зато су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права у погледу тумачења међусобног уговора закљученог између парничних странака и услова за његову конверзију, указивањем да је исти требало тумачити као «операционализацију» већ закљученог уговора о приступању дугу, оцењени као неосновани.

Ревизијом тужиоца у преосталом делу, оспорава се оцена изведених доказа, чиме се заправо оспорава утврђено чињенично стање што по члану 407. став 2. ЗПП не може бити ревизијски разлог, нити се у ревизијском поступку расправљају чињенична питања.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић